

کارکردهای تعرفه‌های گمرکی بر متغیرهای کلان اقتصادی

محمد رضا حمیدی زاده^{۱*}، محمدامین عبدی^۲، منیژه قره‌چه^۳، گلزار رضوانی^۴

تاریخ پذیرش ۱۴۰۰/۰۷/۲۸

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۰۱

چکیده

هدف پژوهش حاضر، تعیین کارکردهای تعرفه‌های گمرکی و ارزیابی آثار آن بر متغیرهای کلان اقتصادی است. از این رو، سه متغیر نسبت تمرکز، درصد تغییر در واردات و میانگین ساده سالانه تعرفه‌ها، از طریق مصاحبه با ۲۵ نفر خبره، از میان ۱۱ متغیر اولیه استخراج شده از مبانی نظری و پیشینه تحقیق، به عنوان عوامل تعیین کننده تعرفه نهایی شدند. اثر این سه متغیر بر متغیرهای کلان اقتصادی با دو رویکرد متفاوت ارزیابی شد. در رویکرد اول نظرات ۱۰۸ مدیر و کارشناس شرکت‌های خودروسازی، از طریق پرسشنامه جمع‌آوری و با استفاده از آزمون نیکوی برازش تحلیل شد. نتایج حاکی از تأثیر معنادار تعرفه گمرکی خودروهایی سواری بر نرخ تورم، نرخ بیکاری، شاخص قیمت واردات و تراز تجاری است. در رویکرد دوم داده‌های ثبتی متغیرهای پژوهش طی ۲۴ سال (۱۳۷۳-۱۳۹۶) با روش معادلات ساختاری و تکنیک تحلیل مسیر آزمون شد. نتایج، تأثیر معنادار تعرفه گمرکی خودروهایی سواری بر تولید ناخالص داخلی، شاخص قیمت واردات و تراز تجاری را تأیید می‌کند. با توجه به نتایج هر دو رویکرد، تعرفه‌های گمرکی خودروهایی سواری تأثیر معناداری بر متغیرهای کلان اقتصادی دارند.

کلمات کلیدی: تعرفه گمرکی، متغیرهای کلان اقتصادی، تولید ناخالص داخلی، شاخص

قیمت واردات، تراز تجاری

^۱ استاد گروه مدیریت بازرگانی، دانشگاه شهید بهشتی، اوین، تهران، ایران

^۲ دانشجوی دکتری مدیریت بازرگانی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۳ دانشیار گروه مدیریت بازرگانی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

^۴ کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران